

A dévai m. kir. állami főreáliskola ifjuságának «Salamon» önképzőköre mult hó 20 án tartotta hazánk ezredéves fennállásának megünneplésével kapcsolatos évzáró diszgyűlését. — Targysorozat: «Hymnusz», Erkel Ferencztől. Előadja: az ifj. énekkar. Elnöki megnyitó után titkári jelentés. A honfoglalás költészetünkben. Irta és felolvassa: Téglás Béla VII. oszt. tanuló. Az eredeti Rákóczy-nóta, A Chlopiczky-nóta. Zongorán négy kézre és hegedűn előadják Buócz Imre, Braun Lajos, Lázár Miksa VII. oszt. és Kerekes József IV. oszt. tanulók. Versenyszavalt: Az ezredik év, Palágyi Lajostól. Szavalja: Frint Tibor VII. oszt. tanuló. Ezer év, Vargha Gyulától. Szavalja: Hagedorn János VIII. oszt. tanuló. Ezred év, Váradi Antaltól. Szavalja: Brázovay Kálmán VII. oszt. tanuló. Stella maris, Várady Antaltól. Szav.: Pakots József VIII. oszt. tanuló. Rákóczy ke-sergője. Előadja: az ifj. énekkar. Jelentés a pályamunkákról. Az ifj. elnök bezáró beszéde. Szózat. Előadja: az ifj. énekkar. Induló. Előadja: az ifj. zenekar.

Az m. szigeti ev. ref. lyceumban július hó 26-án kezdődtek meg az érettségi vizsgálatok dr. Horváth F. pápai igazgató, kormánybiztos és Joó István egyházkerületi biztos elnöklete alatt. Sajnos, hogy a tanulók készületlensége miatt az érettségre bocsátott 53 tanuló közül a fele (26) elbukott. Jeles érettek csak egy volt: Gruman Károly. Jó érettek: Ágoston, Fekete, Papp, Pika, Szongott, Után, Elégséges érettek: 20. Két hónapra visszatétel: 13, egy évre: 12, végleg 1 bukott.

FEJTÖRŐ.

— Rovatvezető: Csizsár József. —

1. Számtani kérdés.

Meddig élvezhetünk 4500 forintnyi járadékot, ha e czéltől 50000 frtnyi tőkét 3 perzenttel kamatos kamatos kamatra adunk?

2. Földrajzi kérdés.

Melyik mohamedán nép az, a mely a Szahara keleti részén tartózkodik? Törzseik folytonos harcban állanak egymással; arcukat rendszeren betakarják.

3. Történelmi kérdés.

Ki volt az a korinthusi hadvezér, a ki született 411-ben Kr. e.? Meggyilkolta a főuralomra törő testvérét. Hogyan hívták ezt? Megszabadította Syrakusát Dionysios zsarnokságától; később legyőzte a kathagóiakat.

4. Természetrizai kérdés.

Melyik növény az, a melynek gyöklevelei nyelesek, széles tojásdanok, virága fehér? Különösen tengerparton és sósforrások mellett nő. Ize csipős keserű; a tengerészek salátául használják. Melyik rendbe tartozik?

6. Betűrejtvény.

A 7-ik számban közölt fejtörő megfejtése. Számtani kérdés: $P \frac{10}{4} = \frac{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6 \cdot 7 \cdot 8 \cdot 9 \cdot 10}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} = 161200$. Földrajzi

kérdés: Oknói barlang. — Történelmi kérdés: Melancton Fülöp, szül. 1497. febr. 16. Brettenben. — Természetrizai kérdés: Marmota. — Fizikai kérdés: Secchi Angelo szül. 1818. jun. 29. meghalt 1878. febr. 21. — Képrejtvény. A rómaiak czirkuszi játéka.

Helyesen fejtették meg: Kukuberger Henrik, Blaske Lajos, Rosenhem Soma, Perhás Sándor, Trammer Samu, Grüner Rezső, Dorner Alfréd, Kovács Dezső, Tordai Béla, Kohn József, Hauschild Géza, Wimmer Rikárd, Váradi Dezső, Szolnoki István, Szentés Ernő, Haragos Balázs, Necker Fülöp, Schinder Gyula, Oberhauser József, Endrey Andor, Sziklai Pál, Deményi Ede, Czinger Antal, Jónás Jenő, Szebehelyi Imre, Kerekes Antal, Károly József, Beke Dezső, Ujhelyi Jenő, Berger Izidor, Kulesár Kálmán, Kovács János, Várkonyi Bódog, Krausz Jenő.

A jutalmat Hauschild Géza nyerte el.

Szerkesztői telefon.

Wolner E. Elintézzük. — **Ifj. Réthy K.** A mult évi 50. számot, valamint az idei 1—2. számokat lehetetlen megkapnia, mert annak idején mint mutatvány-számok szétküldtetek s így a kiadóhivatalnak nincs belőlük egyetlen példánya, sem még az esetben is, ha az egész évfolyamot egyszerre megrendelné. Annak idején, azonnal kellett volna reklamálni. — **Ungvári J. Sz. Udvarhely.** 1. Megkaptuk, jó volt. 2. Az a rovat végleg megszűnt mindenestire meg van az oka, hogy miért. Ki nem írhatjuk, de szóval megmondhatnánk. Annyit jelzünk, hogy a megszüntetése nem tőlünk függött. 3. Az csak nagy szellemi szegénység, de nem bűn, a prózai átírás pedig néha művészet. 4. A dolgozatok beküldésére vonatkozólag legyen irányadó az, hogy jó dolog napvilágot lát, mikor a körülmények engedik, a rossz pedig papirkosárba dobatik. De azért csak tessék próbálkozni. **Trammer S.** Mert nem volt elég hely. **Porzócska.** Az utleírás még pihen, hogy mikor jöhet, nem tudjuk, mert már előtte igen sok dolog volt előjegyésbe véve. — **Kovács F.** Csak a latinból, másból nem. — *Több kérdésre a jövő számban.*

«Kosmos» müintézet nyomasa. Budapest, VI., Aradi-uteza 8.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt
A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA AJÁNLVA.

Előfizetési árak:	
Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:
Dr. RUPP KORNÉL
főgymnasiumi tanár.

Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó részv.-társ.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, IX., Soroksári-uteza 31.
KIADÓHIVATAL:
Budapest, VI., Teréz-körút 23. sz.
KÉZIRATOKAT
nem adunk vissza.

A felületességről.

(*) Egyik kedves és szorgalmas tanítványom azt kérdezte tőlem, hogy mit tartok a tanulóban legnagyobb hibának.

Különösnek találtam a kérdést, mert képzelhető-e nagyobb hiba tanulóban, mint a hanyagság, s ezért a kérdésért, melyre a jó tanulóknak kérdezősködés nélkül is meg kellene tudni felelni, megpirongattam.

Mentegetőzött, hogy kérdése föltevésakor a hanyagságra nem gondolt, mert ugyis tudta, hogy az a legnagyobb bűne, hanem a hanyagság után következő hibára vonatkozólag kérte véleményemet.

— Ez esetben, felelém, azt, a mibe most te is akaratlanul beleestél: a felületességet.

— De, kérem, mi a felületesség?

A felületesség valamely munkának akárhogy való végzése, tekintet nélkül arra, hogy lesz-e annak kívánt sikere, vagy nem. Felületesség a tudásban a valamihez való konyítás, anélkül, hogy a dolgot alaposan megérteni törekednénk, felületesség a kötelességnek össze vissza való, könnyelmű teljesítése; felületesség pl. az, ha a declinatioakat tudod, de a névmásokhoz még csak nem is konyítasz; ha a dolgozatodat elkészítetted, de az egyeztetésekre nem ügyelsz, a kivételeket nem respektárod, ha gyakorlatodat, melyet beadsz, vagy leveledet, melyet elküldesz, nem olvasod el és így nem veszed észre a tollhibákat, hogy pl. az egyes szavak vége hiányzik, másikat rosszul választottad el stb. Felületesség az, ha összeolvasod a ponyvairodalom termékeitől kezdve az összes néked való és nem való elbeszéléseket, de másnap már csak annyit tudsz belőlük, hogy olvastad, de azt nem tudod, hogy mi van bennök; felü-

letesség az, ha a te munkád annyit érne, mint azé a czipészé, a ki elkészít egy pár czipőt, a mely szemre szépnak látszik, de ha felhuzod s pár lépést tész benne, leválik a talpa, mert nem volt megvarrva és szegelve, hanem csupán megragasztva. Felületesség az, ha te dobálodzol Amerika és Ausztrália városainak neveivel s a külföldi nagyköveteket mind elő tudod számolni, de nem tudod, hogy Baranyamegyének mi a fővárosa, s nem tudod, hogy egy koronában hány fillér van. Felületesség az, ha te pályamunkákat írsz a rómaiak büntetőjogáról, de nem tudod leírni az iskolátokat s nem tudsz megírni egy tavaszi leírást; ha nyakra före írod a verseket s nem ismered a verstan szabályait; ha poetikai fejtegetést csinálsz és sosem hallottál arról, hogy mi az a poetika...

S az én tanítványom úgy megrémült a felületesség példáinak elősorlásától, hogy rögtön azt kérdezte, vajjon őt is felületesnek tartom-e s hogy mi a felületesség gyógyszere.

A felületesség gyógyszere a higgadt megfontolás, az elhamarkodás kerülése, a komoly munka. Sohse tévesszük szem elől, hogy minden tettünknek mi a czélja, s úgy végezzünk mindent, legyen az egy könyv szélére irandó parányi feljegyzés bár, mintha az a legszigorubb bírálatnak lenne kitéve.

A legszigorubb kritika saját egyéniségünkkel szemben megóv minden felületességtől. Végezzük dolgainkat lassan, sietség nélkül, inkább kezdjük újra, mint sem oly munkát végezzünk, mely nem válik becsületünkre; a mit elkezdünk, azt úgy kezdjük, és végezzük, hogy a reafordított fáradság meghozza gyümölcsét s akkor meglátjuk nem leszünk felületesek.

MIAMIS KIRÁLY.

Irta: WALDE EDMUND.

Már néhány mértföldnyire mentek fel a partakon, melynek partjai sziklásak voltak, midőn zajt hallottak és csakhamar egy kis vizesést pillantottak meg. Ez akadály volt reájuk nézve, de találván alkalmas helyet, partra szállottak.

A férfiak fáztak, ruhájuk még nem száradt meg, de csakhamar felkelt a nap és jótékony meleget árasztott a környékre.

Puskáik még jó állapotban voltak.

— Ez jó hely, mondá Nikunthas. A vizen se hagytunk nyomot, még a sziklán se. Jó volna tüzet rakni.

— Magam se bánám, de hol a fa? Egy kis reggeli is jól esnék mindnyájunknak.

— En és John elmegyünk, lövünk vadat; Wayteta, a nagy harczos meg majd hoz fat.

Elindultak hárman s a gyalogösvényen csakhamar az erdőbe értek.

A mint elmentek Bob így szólt:

— Nem tudom, hol találkoztam én már ezzel az emberrel.

Az idegen elmebeteg emberről szólt Bob; erre az eső s a folyóvíz úgy látszik, jótékony befolyást gyakorolt. A festék lemosódott arcáról, a mely elég szép volt, de szemehől ki lehetett olvasni, hogy az idegen elmebeteg.

Az idegen a folyóban elvesztette pulykafollas hajdiszét is, szöke haja sűrűn omlott le vállaira.

Mindnyájuknak feltűnt e változás, nemesak Bobnak.

John s Nikunthas ügyes vadászok voltak. Wayteta is elhozta magával ijját s néhány nyilat, melyet az oneidák, kik között élt, bizonyára játékszerűl adtak neki.

Jóllehet bizton érezhették volna magukat, mégis félve használták a puskát. Alig hogy beérték az erdőbe, Nikunthas a fán néhány vadgalambot vett észre. Odaszólt tehát Waytétának: — Elvisz odáig az én testvéremnek nyila?

Wayteta mosolygott s igenlőleg intett fejével. Felemelte ijját s leterített egy galambot. Ily módon hamarosan négy galambot lőtt.

— Jó vadász az én testvérem, — mondá Nikunthas. De mégis szedjen most száraz fát is, hogy tüzelhessünk. En és a «gyors puska» majd odamegyünk az erdőbe vadért; azután pedig visszajövünk Waytétához.

— Wayteta azt fogja tenni, a mit te parancsolsz.

John és Nikunthas, mint aféle ióvadászok, lassan hatoltak beljebb.

John medve-nyomokra figyelmeztette Nikunthast.

A legnagyobb óvatossággal követték a nyomokat, kezükben a töltött puskával. Nemsokára reá is akadtak; alig mentek husz lépésnyire, midőn megpillantotta Nikunthas a maczkót oduja előtt.

— Lödd félbe, Nikunthas, — susogá John.

Az indián lőtt, de a medve e közben félre fordította a fejét és így a golyó nem fülben, hanem homlokán találta, a melyről azonban visszapattant.

A medve iszonyuan morgott, rázta fejét s két lábára állott; egy alkalmas pillanathban John is lőtt és az állat élettelenül rogyott össze.

— Lesz most falatozni való elég, — mondá John. — Nem is kell ennél jobb falat!

— Jó lesz.

Feldarabolták ott a helyszínén és miután a használható részeket betakarták a medve bőrébe, utnak eredtek.

Ezalatt Wayteta egész csomó szárazfát szedett.

Vele együtt visszatértek övéikhez. Tüzet raktak, hust sütöttek s jóízűen falatoztak valamennyien. Minthogy a nap már meglehetősen égette hátukat, partra szállították a csónakot, ők maguk pedig árnyékba húzódtak, hol mindnyájukat elnyomta a jótékony áram a kiállott fadaralmak után.

Ötödik fejezet.

A mint felkeltek, Burns rövid imát mondott; megköszönte az ég jótéteményeit s a jövőre nézve is kikerlte oltalmát. A Miatyánkkal végezte imádságát.

John, Bob s Richard összekulcsolt kezekkel hallgatták Burnsot, Nikunthas is áhitattal nézte az imádkozókat; Wayteta bámulta Burnsot s figyelemmel hallgatta minden egyes szavát. A mint Burns belekezdett a Miatyánkba, ő is összetette kezeit és ismételte az öreg farmer szavait.

Az előző napon, mely oly kalandos volt, melyen annyi bajjal s veszéllyel kellett szembeállniok, nem igen ügyeltek az idegenre.

Valószínű már korábban került szegény az oneidák közé, a kinnél azonban éppen betegsége miatt bántódása nem esett.

Beszédében az angol szavak közé indián szavakat is kevert, de mégis az angol nyelvben volt jártasabb.

A férfiak mind ott ültek a tűz körül.

Mig John és Bob ismét neki láttak a medvehusnak, az öreg Burns, a ki észrevette, mily figyelmesen és ájtatosan imádkozott Wayteta, ehhez fordult és így szólt:

— Testvérem nem szeretne enni?

— Igen.

Erre Burns Waytétának is egy jó darabot oda nyújtott és miután azt elköltötte, ismét kérdést intézett hozzá az öreg farmer.

— Testvérem ismeri az Ur imádságát?

Bámészan nézett reá Wayteta.

— Wayteta velem együtt imádkozott így: Miatyánk, ki vagy a mennyekben.

A beteg maga elé nézett s hosszabb gondolkodás után így szólt:

— Igen, azt ismerem.

— Wayteta angol és már szüleitől hallotta ezt az imádságot?

Megvetés tükröződött vissza e szavaknál a férfi arcáról:

— Angol? Sapons? Nem vagyok biz az, hanem oneida, vitéz harczos.

— De talán előbb mégis angol volt Wayteta?

— Nem, nem Wayteta oneida.

— Hisz fehér az ő bőre, akár csak a mienk.

Gondolkodva vizsgálta mezitelen karjait s így szólt:

— Hm, Maniton már ilyenre festette az én bőrömet.

— Hát Waytétának nem voltak szülei, kik szerették őt és imádságra tanították gyermek korában?

— Az örült mereven bámult maga elé, majd összekulcsolta kezeit s szinte susogva így szólt:

— Miatyánk, ki vagy a mennyekben. Igen, így volt.

Oly lágy, oly gyermekded hangon mondta ezt az idegen, hogy sorsa mindnyájukat meghatotta.

— Anyám? — ismétlé Wayteta, — Anyám? Nem volt, — mondá nyomatékosan, — Wayteta vitéz oneida s nem hitvány sapons.

Ezután hosszasan tűnődött és végül így szólt Burnshoz:

— Te jó vagy, te beszéltél a nagy szellemmel. Wayteta hoz te neked jó bogtyót az erdőből.

Ezzel felugrott s arra felé ment, a hol reggel fát szedett.

— Ez a férfiu nagyon hasonlít valakihez,

de nem tudom kihez? Mintha már valahol láttam volna ezt az arcot, — szólt Bob, — a mint elment Wayteta.

Beszéljük csak meg a legközelebbi teendőinket; állapítsuk meg, miként meneküljünk.

— Sir Richard, — szólt Burns, — hadd halljuk az ön véleményét. Ön jobban ismeri az ország belsejét, mint mi: Hová, merre menjünk, mikor minden erdő, minden tele van indiánokkal és francziákkal.

— Tudjátok barátim, hogy októbertől fogva a kalózkodnak foglya voltam s így engem nagyon meglepett a háboru hire. Anglia s Franciaország, jóllehet mindig csetepátéja volt a két ország alattvalóinak, vonakodott megizenni a háborut. Egész eddig gyarmatbeli kicsinyes dolgoknak tulajdonítottuk, ezeket az összetűzéseket; Európában nem is igen ügyeltek rájuk. Sokáig voltam Angliában, hire sem volt a háborunak.

— A mennyire én ismerem a viszonyokat, ott most tulajdonképpen az Ohio völgy forog koczán. Északról az Erie tótól jöttek le a francziák az ohioig, hogy a gazdátlan területeket hatalmukba kerítsék.

— Csak két nagyobb csatatér van itt északon; az Ohio völgye és Champlani-tó a Györgytóval.

— Az Ohio völgyben, ott a hol Tanacharison kormányozta bölcsen az indiánokat, az angolok barátait, Nikunthas elbeszélése szerint majdnem minden franczia kézen van. Az indiánok megoszlottak az angolok és francziák között, az erdők s a gyarmatok telve vannak felfegyverzett vörösbőrűekkel. Szerintem legjobb s legbiztosabb volna délkeletre menni, a Hudson felé. Ezen a tájon találunk leg hamarább angol csapatot s gyarmatosokat. Mindnyájan figyelemmel hallgattak.

Burns oafordult Nikunthashoz és így szólt: A piankeschawok főnöke semmit sem akar mondani?

— Nikunthasnak kevés a mondani valója. Ő elmegy a schavoneknél időző harczosaihoz, a kik nyugaton laknak. Nikunthas tehát odamegy, a Hudsonba vezető utat ő nem ismeri.

— Nos, és ön mit szól hozzá Bob?

— Nézze csak Master, ez szintén szituáció, ha nem tudja az ember itt a vadonban, hova menjen, jobbra-e, vagy balra.

(Folytatása következik.)

A szerencsétlen flótások.

— A «Tanulók Lapja» számára. —

(3)

— Nekem természetesen a bátyám pártján kell állanom, — sipogott Liszka és komoly elszántsággal emelte ajkaihoz a poharát.

— Ha ezt végre belátod Liszka, — így szólt Károly méltósággal — hát sokkal okosabb gyerek vagy, mint a milyennek látszol és mivel az vagy, be kell látnod, hogy a sör csak azt a te szép szoprán hangodnak, ide hát a

poharaddal, eredj málnaléért és keverd azzal a kellemes szódával, a mit a Ganymédes oly szívesen nyújt ott az asztalnál.

— Van eszébe! kopjás, — kiáltott Béla, Károlynak a pohár felé nyújtott karját visszarántva, — tudd meg, hogy a kicsi nem a te szolgálatodra van itt!

— Bravó, Ulysses! brekeke, koak, koak!

— Micsoda? Fölkelés, lázadás én ellenem?

— Hisz igaza van! — erősítette Gyula, — mindenki magának szolgáljon.

— De ha én nektek, fiatalabbaknak valamit parancsolok, hát engedelmességetek kell.

— Brekekeke, brekekeke, koak, koak! — kurtyolt Ernő, azután hozzá tödotta: majd holnap után kis kedden. Különben is a dolog le van már tárgyalva, mert, a mint látom, Liskának volt annyi sütni valója, hogy kiitta az egész pohárral.

— Nem kerüli ki a büntetést, — dörmögte Károly, hasztalan igyekeztén a saját erejéből föltápáskodni.

— Nesze, Kari testvér, — kínált Liszka egy ujonnan megtöltött poharat, — nesze, testvér, most jött a hordóból, az én poharam maradékából csak nem kínálhattalak meg. Különben is a mi öregünknek szívesen teszek bármilyen szolgálatot.

— Nagyon jól cselekedtél, persze, tudtam én mindjárt, hogy te vagy az én legkedvesebb öcsém, Isten éltesen Liszka!

— Éljen, éljen! — rikoltozott Ulysses — az már bizonyos, hogy mindketten derék fiuk vagytok.

— Brekekeke, brekekeke!

— Halljátok csak, ki tud valamit a szállásról?

— Ó, én, — koak, koak, koak, — én tudok egy tréfát, a mit a szomszédban lakó tiszt legényétől lestem el — brekekeke — a mikor egy pajtásának elbeszélte.

No hát ereszd meg.

— Jó, elmondom, de jertek közelébb, mert ha ezt a többiek megtudják...

Összedugták most mind a hatan a fejeiket és úgy lesték a vidám fiu elbeszélését. Annyi tagadhatatlan, hogy tetszésüket megnyerte,

mert mikor közleményét egy erős kurtyolással bevégezte, hát hangos «bravó béká»-val jutalmazták és vidám kacagással adták beleegyezésüket egy közös tervhez.

Rrrrr! rrrrr! jelezte a trombita nagy recesséssel, hogy a szünóra letelt és a menet folytatódik.

A meghatározott időben elérkeztek Bükkösre, a hol a «Vörös oroszlán»-ban már az utiszállás el volt készítve.

A Vörös oroszlán már évek óta szolgált erre a célra, mivel a kirándulás alapítója ez irányban határozottan rendelkezett. Egyszerű épület a fákkal tarkított réten, mely még a majorhoz tartozott, több szobán kívül egy nagy terme volt, a mely egyszerre étkezőül meg hálószobául is szolgált. Itt találjuk most tornászainkat a nagy asztal körül, a mint nagy igyekezettel, irigylendő étvágyal gyűjtenek új erőt.

Ugyan mit is fogunk mi egész délután csinálni? — kérdezté Gyula Guszti bácsikáját, a mint az asztaltól fölkelve karöltve sétálgattak a réten. «Elválhatlanoknak» hittá őket mindenki, mert bajos volt az egyiket a másik nélkül látni.

— Hm, igen, biz az igaz, mit csinálunk? Négy órakor lesz az első csapat minta-tornászata ott a fák alatt, a hol a nyújtót meg a korlátot már fölállították.

— Sebaj, Lulu, ez egy csöppet se aggasszon bennünket!

— Én is azt hiszem, bácsim — de mit szólnál egy kis körültekintéshez a faluban?

— Ez már elcsusztnék.

— Itt a szénakazal oldalában pedig keresünk egy jó helyet, és majd alszunk egy kicsit.

— Aludni, Lulu? világos nappal?

— Ó, te bizonyára nem próbáltad még meg, micsoda élvezet az illatos szénán heverészni.

— Hahaha! — nos nem bánom, de előbb nézzünk be a faluba.

— Beleegyezem mert arra számítok, hogy nem sok látni valóra akadunk.

Elindultak. Az elég széles, de nem valami esinos ut mindkét oldalán voltak elszórva a házak. Sárból töltött falaik az idő sulya alatt jobbra-balra dűledeztek. Némelyiken igazán meglátszott, hogy okvetlenül eldőlné, ha a szomszéd fala meg az ellenkező irányban nem

akarna lefordulni. Csakhamar bejárták a három négy utcából álló falut, és visszafelé akartak tartani, a mikor egy elhangolódott sipláda hangjai ütötték meg füleiket.

— Hohó! Muzsika? — kiáltott Guszti — nem halod a kitünő orchestrumot?

— Dehogy is nem — felelte ez nevetve, — bizonyára ez valami szegény, szánalomra méltó nyomorék lehet, a ki ezt az ijesztő nyivácskolást elromlott kintornájából sajtolja ki.

— Annál is inkább föl kell őt keresnünk, hogy néhány fillérünkkel segíthessünk rajta; nézd csak, egy öreg ember, béna egyik kezére, lábára. Ott ül a palánk mellett, egyik kezével forgatva a sipládája kalantyuját. Istenem, milyen szomorú dolog is lehet így megcsontitva, a felebarátok könyörületességére utalva élni!

— Biz igazat mondasz. És hányan elmennek még az ilyen szegények mellett is anélkül hogy segitenének rajtuk.

— Jerünk hát oda mi, én adok neki ötven krajczárt.

— Én is; de nézd csak éppen itt van egy nyitott kertnek a bejárata az öreg ülése mellett. Lássuk csak a czimtablát: «Gelencsér Mártony nyári kávéháza a paradicsomhol. Kávé, teja, csokoládé, bor, sör, hideg és meleg enni-valók.» No ezt megnézzük.

A szegény nyomorék a fiuk közeledtével levette a zsirtól fényes sapkáját. Csak egy pillantást vetett rájuk, csak egyet, de ez többet beszélt a nyomorról, kétségbeesésről, könyörületességről, mint akárminő elbeszélés.

— Jó napot, apó — szólította meg Gyula — hát hogy fizet a muzsikálás?

— Ó, irgalmas Istenem! Kedves fiam mit csinálsz én szegény ember egyebet? Már hosszú, hosszú évek óta nem bírom a munkát és kénytelen vagyok a felebarátaim könyörületességéhez fordulni! Minthogy pedig ezt szóval nem bírom, a kintornámat hagyom helyettem beszélni. Bizony hiányzik már egynehány hang is belőle és emiatt olyan panaszos a hangja.

— Az még nem olyan nagy baj. Csak különben megtegye a kötelességét és hozzon meg annyit, amennyi az életfentartáshoz szükséges.

— Az Isten panaszneven ne vegye, kedves fiam, de édes keveset hoz!

— No, no, egy pár koronát azért összeszed naponta?

— Egy pár koronát, — koronát? — nem — ilyen pénz már régen nem is volt a kezemben! Nagyon meg lennék szorulva, ha néhanéha a szomszédos falvakat is be nem járnám. Itt majdnem semmi pénz sincs, hanem adnak kenyeret, burgonyát és nagy elvéve kis

darab szalonát, vagy hust. Bizony, bizony!
— Egy pár korona! egy pár korona!
— Pedig azt hiszem, ennek a helynek itt a kertajtó mellett jövedelmezőnek kellene lenni.
— Nem, nem jó fiam, tévedés van a dologban! Bükkös kicsiny falu, és a lakosok nem érnek rá a kertben iszogatni, hanem a munkába mennek. Meg hát ötven ember kell ahhoz, hogy egy koronát tudnék kapni, mert egy krajczárnál többet senki sem ad. Ugy, hogy ha véletlenül két krajczárt ejt markából a kalapomba, hát minden fölszólítás nélkül visszadom az egyiket, az emberek nagyon takarékosak.

— Legyen hát ma kivétel, öregem: fogja ezt a koronát anélkül, hogy negyvenkilenc krajczárt visszaadna.

Ezzel átadta Gyula a nyomoréknak a koronát és egy gyors «Isten áldja»-val befordultak a kertajtón, hogy a szegény öreget fölmenték a hálálkodástól.

— Isten áldjon meg benneteket, jó fiaim, és tartsa meg könyörületes szíveteket — hallották még a fiuk, azután a szájalom egy könnyű kitörülve szemeikből, betértek a «Paradicsom»-ba.

(Folytatása következik.)

A „Marseillaise“ és „Talpra magyar“

— A «Tanulók Lapja» irod. pályázatán jutalmazott értekezés. —

Másnap «szakadt az eső, midőn az utcára léptünk — beszél el Petőfi — s az egész késő estig tartott, de a lelkesedés olyan, mint a görögtűz, a víz nem olthatja el» E nagy nap kezdetét azon jelenet mutatja, midőn a költő az egyetem udvarán érzes hangon elszavalja, hogy:

Talpra magyar, hi a haza!
Itt az idő, most, vagy soha!
Rabok tegyünk, vagy szabadok?
Ez a kérdés: választatok!

A lelkesedés elemi erővel tört ki. De ez még jóformán csak előhang volt. Mert az ifjak, katonásan sorakozva, megindultak Landerer nyomdájára felé s mágnus gyanánt vonva magukkal a népet, ezrekre rugó tömeg képében állapodtak meg a helyiség előtt. S most adták meg a hálaldőfést a rideg cenzurának. Belül zakatoltak a «Talpra magyar»t nyomó gépek s e monotón hangvegyület most a sajtószabadság dicsőítő himnusza volt! Künn pedig Petőfi újból eldörögte költeményét s midőn a refraint elhangoztatta, a rengeteg sokaság csudás egyértelműséggel, titkos sugalattól sarkalva, utána zúgta:

A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Igy születtek a «Marseillaise» és a «Talpra magyar», a leggyűjtöb két szabadságdal, mit csak a nemzetek irodalma fölmutathat. Kis terjedelmű költemények s mégis hathatósabban visszatükröztetik koruk hangulatát, mint bármely más, hosszúra nyúló munka.

A «Marseillaise» olyan, mint egy tüzhányóból kibontakozó lávaoszlop. A költő egyénisége tökéletesen elhalványodik benne, olybá tűnve föl, hogy egyenesen a forradalom szelleme nyilvánította ki azt és szerzője, Rouget de Lisle merőben eszköz, szócső volt a czelra. A forradalom hullámai tajtékova torlódtak egymásra, s így a «Marseillaise» mint a mindenkit egyaránt elfogó, közös, nagy érzés tolmácsa jelenik meg.

Ellenben a «Talpra magyar»-ból határozottan kibeszél azon egyéniség, mely teremtetten a szabadságharcznak buzdító, ösztönző, kényszerítő praeludiuma ez.

Azon érzelmek, melyek sugallták a két darabot, szerfölött eltérnek egymástól. A «Marseillaise» a francia forradalom oly gyermeke, mely rávall szülőjére, azé a forradalomé, mely a legtündöklőbb erények mellett a legfeketébb bűnök melegágya volt. Hazafias lelkesedés, önzetlen felvilágosodás dühös vérszomjával, felforgató viszketeggel, kapzsi nyereszkedéssel barátkozott. A «Marseillaise»-t harsogtatva rohantak a hiányosan fölszerelt ujonczok a tapasztalt ellenség szilárd soraira és győztek, de ugyancsak e dal hangjainál gördült le az ártatlan XVI. Lajos feje is. A «Marseillaise»-hez a feddhetetlen honfiai tűz lángja vegyül össze a bosszuállás kegyetlen áhítással. «A dicsőség és vétek, a győzelem és halál átfonódní lát-szanak versszakain», mondja Lamartine.

A «Talpra magyar» ezzel ellentétben a legseplőtlenebb patriotizmus szüleménye. Csak oly nemzet köréből szólalhatott ez föl, mely jogos önvédelmi harcot kezd a galád önkény ellen. Boszuról, ellenség letiprásásáról szó sincs

benne, csupán csak a bilincsek lerázását, a nemzeti becsületet és dicsőséget hangsúlyozza.

A «Marseillaise» pusztán a dicsőség megragadásából indul ki: az ügy jogossága és méltányossága másodrendű kérdés előtte; a «Talpra magyar» igazságunk tudatában a lét vagy nem lét kérdésével áll a magyarság elé. Amaz az elkeseredéstől vakon, csak nagy-későre tér át arra, hogy

A szent haza s nemes barátság
Legyenek lelkünk vágyai,

de még a szabadságot is, mint «boszuló karjaink vezérét» aposztrofálja. Mennyire más hűrt penget a «Talpra magyar!» Nem feledkezik meg saltus lyricusai daczára azon kapocsról sem, mely a népet ezen földhöz köti s a történeti multra, a mi büszkeségünkre, való hivatkozással lelkesít:

Kárhözottak ősapáink,
Kik szabadon éltek-haltak,
Szolgaföldben nem nyughatnak,

Majd meg:

A magyar nép ismét szép lesz,
Méltó régi nagy híréhez.

Minderről a «Marseillaise» mélységesen hallgat a mennyiben a francia nemzet multja éppenséggel nem ad támaszpontot a forradalom jelenségeinek igazolására.

Mig a «Talpra magyar» fölkelési ösztöne egyedül a szabadság nemes, lelkes vágyából származik, addig a Marseillaise-nál azt látjuk, hogy a dac sugalmazza az ellenállást. Az emésztő, kielégítésre sóvárgó gyűlölet érzete, a megtorlás áhítása ott rezg minden sorában, ebből magyarázható meg, hogy fordulópont ugyszólván nincs is az egész költeményben. Könyörtelen makaességgel zúg egyre a fenekedő, agyarkodó refrain; «Fegyverre honfiai! Szoros harcrendbe össze! Előre! a barázdát rüt ellenvér füröszse!» Az egész azon sötét lelkesedéssel végződik, melylyel kezdődött, hűjával mindennemű kiengesztelődésnek:

Gaz ellenink leomlanak!
Akkor fogunk megszűnni csak
E bős dalt zengni mindszünetlen!

A «Talpra magyar» végén leszál a fellengő ódai szárnyalás és a költő magasztos nyugalommal tekint a jövőbe:

Hol sirjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak
Es áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.

Olyan benyomást tesz ez ránk, mint egy

megható istentisztelet a csatatéren, zordon tusa után.

A «Marseillaise» lényegéből következik, hogy ideálja ama jelenet, midőn a vesztőhelyeken a szabadság ellenségeinek vére gőzölög, vagy az eylani temető, hol nyolczvanezer elesett vitéz fekszik, hazafi meg elnyomó vegyest. A «Talpra magyar» háttere nem ily gyászos, komor köd helyett verőfény mosolyog és a jövődő a hatalmas, békés, független Magyarországra enged kilátást.

A «Marseillaise»-t féktelen rajongása, lángoló gyűlölete, elragadó lelkesedése s főleg azon sajátága, hogy ment mindennemű nemzeti jellegtől, tették hallhatatlanná, s arra alkalmatlóssá, hogy ajkukra vegyék a legkülönbözőbb népek és a legvisszásabb törekvések. Az igazi köztársaság dala, mely romlást dörög minden ellen, a mi köz hatalmán legcsekélyebb mértékben csorbát ejthet. Zengedezni fogják a szabadsághősök az egész földtekén, a mint elnyomók ellen zúdulnak, de a tulzók, a végletekre török is az «Allons enfants de la patrie»-val kísérik szélsőségbe ütköző vállalataikat.

A «Talpra magyar» kizárólagosan bennünket érdekel. Nem oly általános érvényű, mint társa, de épen azért, hogy speczialiter magyar, lesz előttünk százszorosan becses. Eszmei és erkölcsi tisztasága által pedig fölébe emelkedik a Marseillaise-nek. A «Talpra magyar» a nemzeti önérzet, a szabadságvágy elévülhetetlen kifejezője.

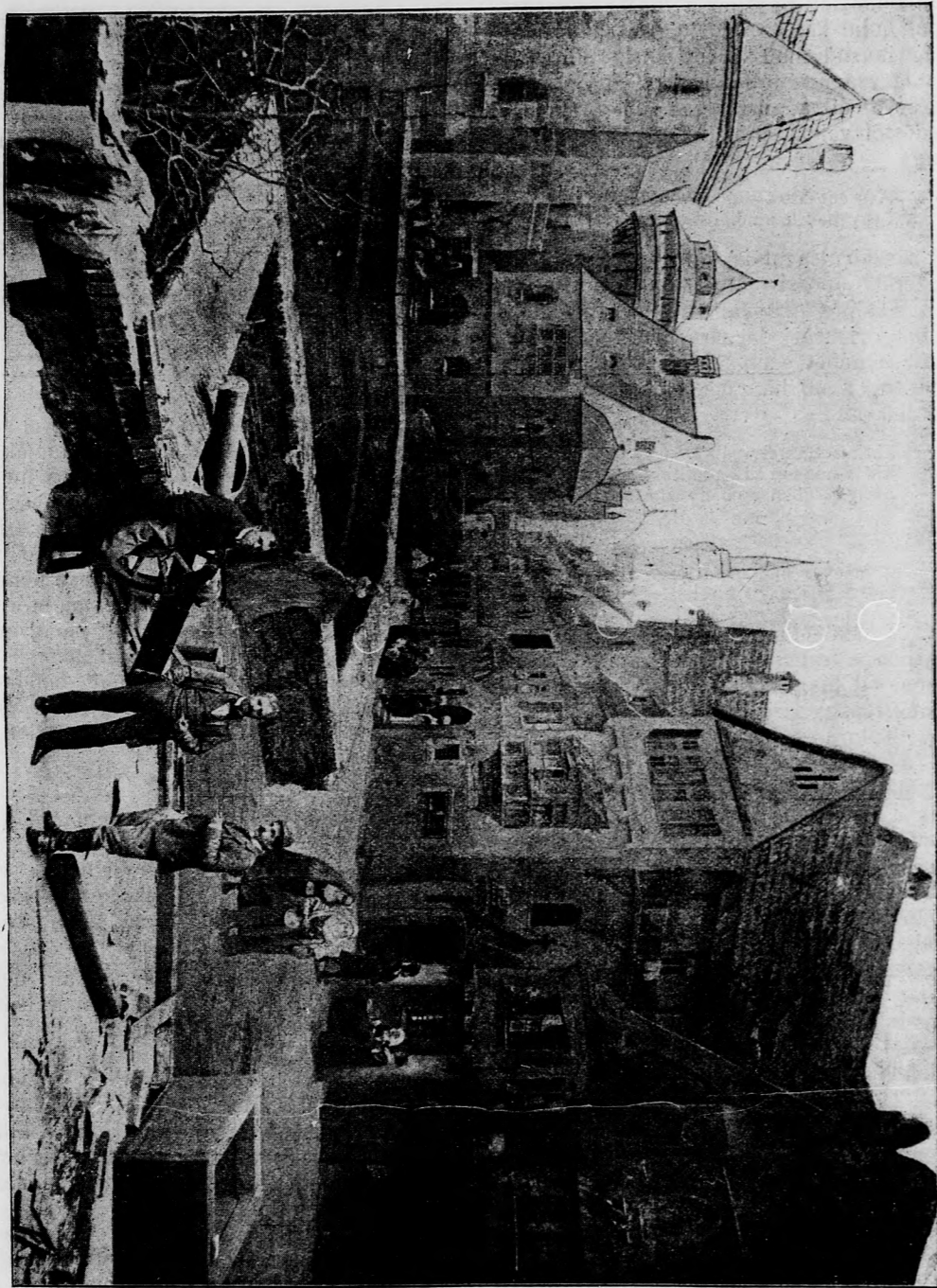
... Elenyészik az anya, fönmarad az Ige, az Eszme!

A «Talpra magyar» és Marseillaise» elnyerték a halhatatlanságot, de porladnak azon emberek, kik szellemi erejük teljében költötték őket.

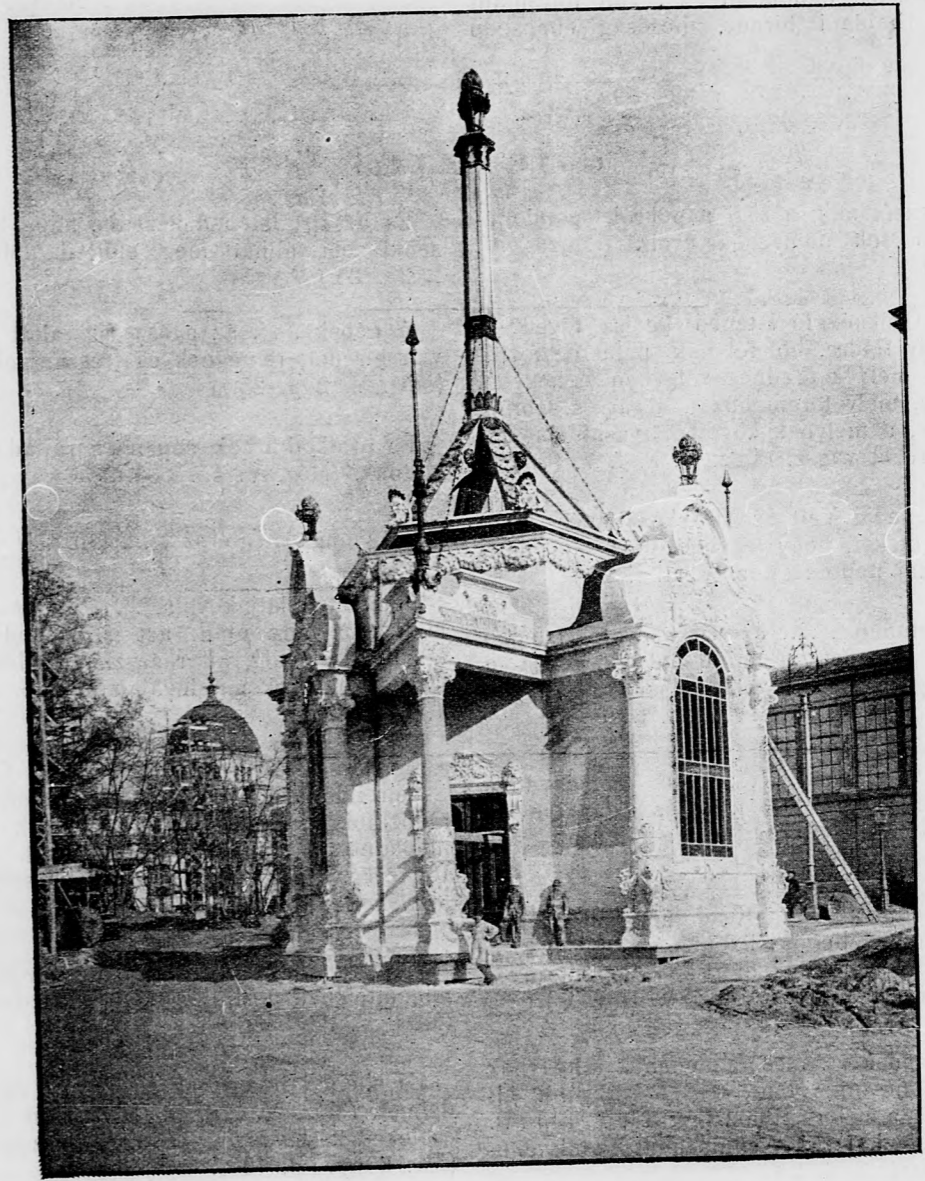
Ki tudja, hogy Petőfi lelke ajkán nem az «Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!» elrebegésével röppent-e ki, midőn oly titokszerűen elragadta a halat?

Ez a vég megdicsőülés volt. Rouget de Lislenek azonban igazán tragikus sors jutott osztályrészül. Mily ádáz szatirája a végzetnek! Neki, a francia Tyrteusznak, az «Allons enfants» megeremtőjének menekülnie kellett a rémuralom elől!

Igen, menekülnie, azon vád következtében, hogy a királypártiakkal czimborál. Az égbeéő Alpesek hóföde gerincein át bujdosott Itáliában, csupán egy jámbor pór kíséretében. Egy hegytetőn elfáradva állapodik meg s révedező szemmel tekint át hazájára... S ime, a szellő dalhangokat hoz feléje... A száműzöt

Ujvári közképe Ós Butavárában.

A szegyéárosok pavillonja.

figyel s összerázkodik. Talán épen az a rémitó sor tévedt fülebe:

Reszkessetek, honáruók ti!

végigsimitja izzó homlokát és igyekszik rendbeszedni kuszált gondolatait . . . Tán fölesillant előtte a hajdani hirnév, dicsőség elmosodó

képe . . . Azután felig öntudatlanul ezt kérdezte a kíséretjéről:

— Jó földi, hogy is hijják ezt az éneket?

— Marseillaise-nak, viszonzá a pór.

Krausz Aladár.

(Vége.)

Jóslatok.*

Emlékezzél meg a régi napokról, gondoljátok át a sok nemzedék éveit. (Mózes V. 32. f. 7.)

És az Örökkévaló Istened bevisz téged jó földre; oly földre, hol folynak patakok, források, . . . melyek erednek völgyben és hegyen, oly földre, mely terem buzát, árpát és szőlőt; oly földre, a melynek köveiből vasat és hegyeiből érczet vágsz. (Móz. V. 8. f. 7. 9.)

Titeket pedig Vett az Örökkévaló és kihozott benneteket, hogy legyetek néki saját népe mind e mai napon. (Móz. V. 4. f. 20.)

A pusztában . . . az Örökkévaló Istened hordozott tégedet, a mint fiát hordozza a férfi az egész uton, a melyen jártatok, míg e helyre jutottatok. (Móz. V. 1. f. 31.)

És lőn fejedelem . . . , mikor összegyűltek a nép fejei (Móz. V. 33. f. 5.) és senki sem tudja az ő sirját e mai napig. — Mózes V. 34. f. 6.)

Szóla pedig az Ur: «Kezd meg az elfoglalást és indíts ellenök hadat.» (Móz. V. 2. f. 17. 24.) «Ne félj tőlök, mert kezdedbe adtam . . . egész népét és földét.» (Móz. V. 3. f. 2.)

És felkelének . . . és felmenének a hegynek tetejére mondván: «Ime készek vagyunk elmenni arra a helyre. (Móz. IV. 14. f. 40.) . . . És megnyugodának ott, minekelőtte átalmenének. (Józsua 3. f. 1.)

Átalmenének pedig fegyverrel felfegyverkezve. (Józs. 4. f. 12.)

* Közljük ez érdekes dolgot, melynek idézetei szépen illenek ezeréves hazánkra. Szerk.

És az Ur, Istened kezdedbe adja királyaidat, senki sem állhat meg előtted. (Móz. V. 7. f. 23. 24.)

A népek . . . az egész ég alatt . . . hallván híradet, remegnek és reszketnek előtted. (Móz. V. 2. f. 25.)

És uralkodol sok népen és rajtad nem uralkodnak. (Móz. V. 15. f. 6.)

Te pedig megtérsz . . . (Móz. V. 30. f. 8.)

Szemeitek látják vala, . . . minden férfi, a ki járt bálvány után, azt Uristened kiirtotta közül, ti pedig, kik ragaszkodtok Istentekhez, életben vagytok mindnyájan manap. (Móz. V. 4. f. 3. 4.)

És lőn király . . . (Móz. V. 33. f. 5.) . . . És elrendel, hogy ő sajátjából adna az . . . áldozatokra; meghagya a népeknek is, hogy megadnak a papoknak a részeket, hogy az Ur törvényének véghez vitelében serényebbek lennének. (Krónika II. 31. f. 3. 4.)

És meghala az Ur szolgálja és siraták őt . . . , míg eltelnének a siratás, meg gyászolás napjai. (Móz. V. 34. f. 5. 8.)

És ellened bocsát az Ur zavart, meg veszedelmet. (Móz. V. 28. f. 20.) Gonosz dolgot cselekedék Salamon az urnak szemei előtt. (Kir. könyve I. 11. f. 6.)

És prófétát támaszt neked az Uristened; . . . «ne találtassék közötted, a ki fiát vagy lányát átvezeti a tűzön, varázsló, időjós, igéző vagy szemfényvesztő.» (Móz. V. 18. f. 1018.)

És az ő fiának ada az Isten bölcseséget és

igen nagy értelmet és elmének szélességét, tengerpartján való fővénynek sokasága szerint. (Kir. k. I. 4. f. 29.)

Majd ellened bocsátja az Ur az átkot, zavart és veszedelmet mindenben, mihez kezded nyul. (Móz. V. 28. f. 20.) Az idegen, a ki közepetted lakik, föled emelkedik, mindig feljebb, te pedig mindig alább szállsz. (Móz. V. 28. f. 43.)

A király . . . megszagatá az ő ruháit és kiáltá «Pártot ütöttetek ellenem!» (Kir. k. II. 11. f. 14.)

Reád hoz az Isten nemzetet messziről, a föld szeléről, mely ide repül, mint a sas, nemzetet, a melynek nyelvét nem érted, arcátlan nemzetet, mely nem kiméli az öregnek tekintélyét és megemésztí barmod gyümölcsét és földed gyümölcsét, míg elpusztulsz és szorongat téged minden kapuidban, míg leromlanak a te magas és erős falaid, melyekben biztál egész földeden. (Móz. V. 28. f. 49—52.) Künn fegyver fosztogat és fenn, a szobákban rette-gés marcangol ifjat és hajadont, csecsemő-gyermekeket és őszhaju férfit. (Móz. V. 32. f. 25.)

De ha elszórtja az ég szélső részén volnának is, onnét is összegyűjt tégedet a te Urad, Istened és onnan is felemel. (Móz. V. 30. f. 4.)

És meghala a király és fiainak fiai mind és eltemeték őket. (Krónika II. 28. f. 27.)

Akkor előhozák egy . . . király fiát és a koronát fejére tevék és a királyhoz illendő ékességet reá adák és királylányá tevék őtet . . . és mondának: Eljen a király! (Krónika II. 23. f. 11.)

És ő nem cselekedék kedves dolgot az Ur előtt . . . És imádkozának: Légy kegyelmes a te népednek, kik ellened vétkeznek, megbocsátván nekik minden bűneiket . . . és szerezz kedvet nekik azok előtt, kik őket fogva tartják, hogy könyörüljenek rajtuk. (Kir. k. I. 8. f. 50.)

És monda az Ur: «Meghallgatom a te imádságodat.» (Kir. k. I. 9. f. 3.) És lőn király, (Móz. V. 33. f. 5.) a ki cselekedék kedves dolgot az Ur előtt mint szintén az ő atya . . . cselekedett vala. (Krónika II. 27. f. 2.)

Megveré . . . (ellenségeit) és megaláza őket és . . . voltak . . . adófizető szolgálai. Elindult, hogy vizig vetné birodalmának határát. És megtartja vala őt az Ur valahová megyen. (Krónika I. 18. f. 1. 2. 3. 6.)

És uralkodék . . . negyven esztendeig . . . (Krónika II. 24. f. 1.) Minekutána pedig meghala . . . , eltemeték őtet . . . a királyok között, mivelhogy kedves dolgot cselekedék . . . mind Istennel és mind az ő házával. (Krónika II. 24. f. 17. 16.)

Jöttek ezután . . . királyok . . . és dolgaik meg vannak iratva . . . könyvekben. (Krónika II. 34. f. 8.)

Annak okáért, mert nem engedtl a te Urad, Istened szavának, hogy megőriznéd az ő parancsolatait és rendeléseit . . . szolgálj a te ellenségeidnek, kiket bocsát az Ur ellened . . . , vasigát vet a te nyakadra . . . (Móz. V. 28. f. 48.)

És lészen a te életed kétséges előtted . . . Reggel azt mondd: Ki tudja, ha estvét érjük? és estve azt mondd: Ki tudja, ha reggelt érjük? (Móz. V. 28. f. 66. 67.)

. . . Mondja az Ur: «Én pedig összevgyűjtöm az én juhaimnak maradékát, . . . annak idején megszabadul, . . . és szaporodnak és megsokasodnak. (Jeremiás 23. f. 2. 6. 3.)

És akkoron nem vala király . . . hanem csak alkirály vala, (Kir. k. I. 22. f. 48.) a ki monda: «A pogányoknak minden isteneik csak bálványok»: de az Ur teremtette az egeket. Tarts meg minket mi szabadító Istenünk, gyűjts össze minket és szabadíts meg minket a pogányok közül. (Krónika I. 16. f. 26. 35.)

Néki pedig ezt mondja a seregeknek Ura: «Én választalak téged . . . , hogy lennél vezére az én népemnek . . . és veled voltam mindenütt, valahová mentél, minden ellenségeidet is a te orcád elől elvesztettem, ennek felette oly hirt szerzettem neked, a minemü hírek vagyon a hatalmasoknak, a kik vagynak a földön . . . És lészen, mikor beteljesednének a te életednek napjai, hogy a te atyáidhoz elmenj: a te magodat feltámasztom te utánad és az ő országát megerősítem, az ő királyi-székit mindörökké. Én lészek néki atyja, ő nekem fiam lészen és az én irtalmasságomat

ő tőle el nem vészem, mint a te előtted valótól elvettem. (Krónika I. 17. f. 7. 8. 11. 12.)

És úgy lön. (Móz. I. 1. f. 7.)

Tizenhat éves korában kezdett uralkodni. (Krónika II. 26. f. 3.)

És . . . kiméne hire-neve minden földnek szegéletire és az Ur a . . . hírével megrettent minden pogányokat. (Krónika I. 14. f. 17.)

És meghala . . . és eltemeték őtet. (Krónika II. 26. f. 23.)

Szó hallatott, . . . sirás és keserves jajgatás. Azért ezt mondja az Ur a pásztoroknak, kik elvesztik és elszaggatják az én mezőmnek juhait . . . Ti kergettétek el az én juhaimat és elszélhadtétek őket és meg nem látogattátok őket; ime, én meglátogatom rajtatok, a ti rossz cselekedeteiteknek gonoszságát. (Krón. I. 23. f. 12.)

A te szolgálid pedig elmennek mindnyájan fegyveres kézzel a hadba. (Móz. IV. 32. f. 27.) Az Urnak keze . . . vala ő rajtok, hogy elvesztené őket a táborból . . . Meghalván, megemésztettek . . . mind a hadakozó férfiak a nép közül. (Móz. V. 2. f. 15. 16.) A királynak pedig nincs fia, sem unokája az ő népe közt. (Job. 18. f. 19.) Az ő csontjai az ő ifjúsága vétkének büntetésével megtelnek és őtet követik a koporsó poráig. (Job. 20. f. 11.)

Akkor előhozák egy király fiát és a koro-

nát fejére tevék és a királyhoz illendő ékességét reá adák és királylányát tevék őtet . . . (Krón. II. 23. f. 11.)

Ime, két királyok . . . meg nem maradhattak. (Kir. könyve II. 10. f. 4.)

És mondák: «Igaz emberek vagyunk mi, soha nem voltunk kémek (Móz. I. 43. f. 31.)

Mostan azért esküdjél meg . . . itt az Istenre hogy sem én ellenem, sem fiam, sem unokám ellen álnokságot nem cselekszel, hanem a minémű szeretettel cselekedtem én te veled, olyan szeretettel cselekedel én velem és ez országgal . . . (Móz. I. 21. f. 23.)

És ő . . . mondá: «En esküszöm» (Móz. I. 21. f. 24.)

. . . «Tiéd vagyunk és te veled leszünk» . . . (Krónika I. 12. f. 18.)

. . . Ezt mondja a seregeknek Ura: «Lakóhelyet . . . adtam az én népemnek . . . és elplántálám őket; és lakja az ő helyét s több helyéből ki nem mozdítottatik és nem sanyargattatik . . . mint ezelőtt. Megerősitem a te magodat az én házamban és az én országomban . . . és az ő királyi széke erős leszzen mind örökké. (Krónika I. 17. f. 47. 11. 14.)

. . . Mivelhogy te, Uram, megáldottad . . . a te szolgálidnak házáat, hogy legyen állandó . . . legyen azért áldott mind örökké. (Krónika I. 17. f. 27.)

Leopold Lajos és Schöber B.

Hogyan mulassunk a vakációban?

— A «Tanulók Lapja» számára. —

Testi-lelki mulatságok.

A főntebb elősoroltam tényezők a testet és lelket külön-külön illetik, hátra vannak még a jelentékenyebbek és legérdekesebbek, melyek t. i. mind a testre mind a lélekre egyaránt jótékony hatást tesznek. Ezeket kell kiváltképpen felhasználnunk és gyakorolnunk vakációban, mivel ekkor van reájuk időnk és mivel belőlük kettős hasznot merithetünk. Kétségtelen ugyan, hogy az említett testi foglalkozások

és mulatságok a lélekre is nem kis mértékben hatnak, a mennyiben a testtel együtt a lélek is erősödik, művelődik; mindazonáltal kiválólag egyszerre foglalkodtatják, gyakorolják és művelik mind a testet, mind a lelket a következő tényezők:

1. Némely testi mulatságok. Arra, hogy a játékokban, gimnasztikában, táncban, sétálásban és kézimunkákban a test edzésén kívül sok lélekképző elem is rejlik egyszersmind,

legyen elég e néhány észrevétel. Ki ne tudná, hogy a játékok ezerféle nemeiben igen sok olyan van, mely az emlékezetet, képzelmet, értelmet is nagyban foglalkodtatja, erősíti, mely mélyebb vizsgálódásra vezet, kutatásra, találékonyságra tanít, mely szikrázó tréfákkal vig mulatságot szerez, a kedélyt felvidítja, mely a félénk természetűt bátrabbá, a magába vonulót életrelőbbá a restet munkakedvelővé teszi; mely az akarat alárendelése által a makacs természetűt hajlíthatóvá, az engedetlen engedelmességre hajlóvá, a jóra készséggé változtatja? Csak azt kívánom, hogy a játék mindenkor nemes, művelt ifjakhoz illő legyen. Ki vonná kétségbe, hogy a gimnasztika egyszersmind lelki éberséget, rugékonyságot kölcsönöz; nagyobb lelki kitartásra, önmegtartózkodásra és önuralomra szoktat; a lélekjelenlét elvesztét megakadályozza stb.? Ki tagadná, hogy a jólvezetett táncz a lelket nem műveli, a kedélyt jó kedvre nem deríti stb.? Hasonlókép a kézi munka által lelkünk erősül, képzeletünk gazdagodnak, ismerő tehetségünk tágul, az értelem élesebbé s többoldalúvá, kedélyéletünk nyugodtabbá, az akarat szilárdabbá lesz; és ki tudná a testi mulatságoknak számátalan jó hatását a lélekre mind elősorolni?

2. Kisebb kirándulások. Különösen testi-lelki javunkra szolgáló mulatságok vakációban a kirándulások. Kisebb kirándulás alatt itt nem más értek, mint a tartózkodásunk helyétől nem messze eső falvakba, pusztákra, erdőkre, hegyekre, vizekhez stb. kimenés, rovarozás, növényezés, látogatás s több efféle czélből és pedig gyalog. (Hisz távgyaloglás divat ma már!) Ezen kirándulásokra nézve azt kell megjegyeznünk, hogy mindenkor okosabb és érettebb vezetése alatt történjenek, ha testi-lelki hasznukat kockára tenni nem akarjuk. Testünkre nézve mily frissítő és erősítő egy nyári napnak kora reggelén valamely kitűzött helyre kirándulni, különösen, ha utunk illatos réteken, gabnaföldeken, hegyen-völgyön keresztül halad. A virágszönyeges rétek és hullámozó vetések szemlése élesíti és gyönyörködteti szemünket, a kisebb-nagyobb dombok és hegyek szélesítik látáskörünket; itt éltető friss levegő dagasztja mellünket, edzi tüdőinket, amott egy csörgedező patak lombos fák árnyékában enyhíti fáradságainkat; majd egy erdő sűrűjében a madarak zengése ragadja el lelkünket, majd a lapályon tücskök, méhek, stb. rovarok dongása andalít el bennünket. Egyik helyen a göröngyös ut edzi lábainkat, másutt ismét a mező lágy pázsitja enyhíti; most egy domb tetejére érkezvén fel, gyönyörű kilátást nyerünk, élvez-

zettel körültekintünk, már meg egy völgy ölében körülzárva találjuk magunkat, s ezen lefölménéssel erősítjük izmainkat, edzzük tagjainkat és a sokféle változatos képek látásával élesítjük minden érzékünket. Lelkünkre nézve sem kisebb a haszon és élvezet. Egész lelki életünk minden irányu tevékenységbe jön a sok új dolog szemléletén, kellemesen foglalkozik, erőt merít s ugyszólván ujja éled. Ismereteink s tapasztalataink köre rendkívül tágul azáltal, hogy minduntalan ismeretlen természeti tárgyak, tünemények, újabb és újabb vidékek, falvak tárulnak fel előttünk; kedélyünk szokatlanul felélénkül, örömmel folytatjuk és fejezzük be utunkat. Hát még mily öröm és meglegezős koronázza meg fáradságunkat, ha kitűzött czélunkat elértük!

E kirándulások mindenestire még hasznosabbakká és élvezetesebbeké lesznek, ha összekötjük pl. rovar- és növénygyűjtéssel. (bogarászás, botanizálás.) Mindkettő hatalmasan közreműködik a test edzésében. Ugyanis az ide-oda járás, mászkálás, jobbra-balra hajlás, az érzékek, főkép a szemek ébren tartása, figyelmes körültekintés, egyes rovarok és növények behatóbb megismerése, megannyi valódi gimnasztika. Lelkünket hasonlókép műveli, gazdagítja, erősíti. A természetben minmagunk gyakorlatilag vizsgálódván, sok ismeretlen dolgra bukkanunk, még sohasem látott tünemény szemtanui lehetünk. Közvetlenül haszna pedig az, hogy bő és alapos ismereteket szerzünk magunknak a természettudományokban. Kiváltképpen a rovarok számos fajairól, ezek természetéről, életéről, lakóhelyéről, hasznos vagy káros voltáról, stb. egyszóval megismerhetjük az egyes vidékeken az egész faunáját, mi nem jelentéktelen szellemi kincs, hanem meghozza tiszteres kamatjait. Itt nem mulaszthatom el, hogy mindenkit óva ne intsek arra, hogy a madarakat, a káros rovarokat pusztító madarakat ne fogdossuk, ne üldözzük és ne kergessük el vidékeinkről, mert ezek valódi áldásai az emberiségnek. Nemkülönbén nagy haszonnal gyakorolhatjuk a növényezést is. Megismerjük az egyes vidékeken uralkodó növényeket, milyen talajt kedvelnek, hasznosak vagy károsak-e stb. Sok gyógyító erejű növény van hazánkban, de sajnós vajmi, kevesen ismerik, s így értékesíteni nem tudván, a külföldről behozott növényeket drága pénzen vagyunk kénytelenek megvásárolni! Így lehet a földtalajnemeket, közeteket is megfigyelés tárgyává tenni. Magától értetődik, hogy ilyféle kirándulásokat mindenkor kisebb-nagyobb társaságban kell tennünk, mivel egyrészt élénkesebbek, vigab-

bak és mulatságosabbak, másrészt pedig több szem többet lát, több fej többet tud s ekként sok olyan tárgy és mozzanat is magára vonja figyelmüket s nem ritkán igen tanulságossá lehet, ami különben csakugy elsurranna mellettünk.

3. Nagyobb kirándulások. Néha nagyobb kirándulásokat is lehet rendezni, vagyis távolabb eső várost vagy falut, hegyet, történeti nevezetességű helyet (pl. Herendet, Enyinget, Pápát, Sz.-Fehérvárt, Ercsit stb.) fölkeresni. Megismerhetjük így, milyen e vagy ama vidéke hazánknak: hegyes, lapályos, köves, homokos, erdős, vizes-e? gabna, bor gyümölcsstermő vidék-e? stb. Egészen ismeretlen városokban, helységeken fordulunk meg, sokféle idegen emberrel érintkezhetünk, sokféle társaságban forgolódván, ügyességet, szép bánásmódot, műveltséget sajátíthatunk el magunknak dus tapasztalásunk, az életnek e legjobb mestere által. Láthatjuk és megtanulhatjuk, mi egyik és másik város vagy falu közt különbség, melyik és milyen az inkább földmiveléssel mint iparral foglalkozó hely, mi kereskedelmi jelentősége, közlekedésének eszköze; milyen társadalmi, műveltségi, vagyoni állapota, stb. stb. Meg kell tekinteni az ily új helyen a templomokat, ezek építési módját, alakját, korát, nevezetesebb nyilvános épületeit, kertjeit, vadasait, fürdőit, gyárait, hutáit, bányáit s több efféle hasznos néznivalóit. Még egy igénytelen falura vagy pusztára való kirándulás sincs haszon nélkül. Láthatjuk a különféle berendezéseket, a nyári

munkák sokféle nemét, az aratást, esépelést, juhmosást és nyírást, számtalan eszközt, stb. miket a városban lakó vajmi ritkán vagy épen sohasem láthat; pedig mindezek oly dolgok, miket ismerni minden embernek amily érdekes, époly hasznos is, legyen író vagy festő, tudományos vagy iparos vagy bármily állásu ember.

Hogy pedig a sokféle látott és tapasztalt dolgok haszontalan tökévé ne váljanak vagy el ne mosódjanak, rövid útjegyzeteket, leírásokat tanácsos csinálni, melyeknek gyakran szintén hasznát vehetni. Valóban mint a gazdagon megrakott méh, érkezik vissza az ember testi-lelki javakkal terhelve az ily czélszerűen rendezett és jól felhasznált kirándulásokból. Nem győzi elmondani, kelően festeni mindazon érdekes eseményeket és dolgokat, miket csak egy nap vagy egy helyen látott, tapasztalt. Hányszor esik jól visszaemlékezni az ilyen érdekes kirándulásokra, ezeknek számtalan mozzanataira, kalandjaira még későbbi korokban is! Hányszor vehetni nagy hasznát is az életben, mikor gyakran egyik-másik vidék, város ismerésétől vagy nem ismerésétől oly sok minden függhet. Főkép mai nap a sors, az élet-pálya, a megélhetés ide s tova hányja-veti az embert, s mily jó ilyenkor, ha tudjuk, hová megyünk! Sajnálatraméltó ember az, ki még szülőhelye határán sem volt túl, nem látván s nem ismervén más helyeket s vidékeket, nem fogja fel saját otthonja szépségeit sem, nem tudja paradicsomban, vagy kiellen pusztán lakik-e?! (Folyt. köv.)

A z é l e t r ő l .

Sokan ezt tartják: Az élet egy sivatag, irány nélkül bolyongunk benne míg véletlenül egy oázisra bukkanunk. Ez is csak arra szolgál hogy egy kis erőt adjunk magunknak a további iránytalan bolyongáshoz, hogy kis erőt önthessünk magunkba szembeszállni a természeti elemekkel, míg minden erőnk végkép el nem hagy bennünket . . .

Vannak, a kik ezt megfordítják, és azt mondják: Az élet egy tündérváros, melynek vakító fényes utain az illatos virágok alatt szürös tüskék nőnek s alattuk mérges kigyók sziszegnek . . . Iparkodunk ezeket kikerülni, de néha reájuk lépünk, s ilyenkor szúrásukat érzi — szívünk: vérzünk, könnyezünk . . . De az idő — a legjobb orvos — behegveszi a sebet, és ismét vigan, ismét örömmel, de már felénk-

ben, s jobban vigyázva lépkedünk tovább . . . Hogy melyik az igazi, azt kissé bajos lenne nekünk megmondani. Iparkodjunk mi csak megszerettetni magunkkal az életet, s azután pedig magunkévá tenni azt, a mi érdemessé is tesz bennünket erre az életre!

Egy ifjuval találkoztam a tengerparton, kinek arczán nyomorszülte barázda látszék s szeméből a kétségbeesés sugára tört elő.

— Te szenvedsz, mondtam résztvevő hangon s vállára tettem kezemet. Ő hallgatott, én megértettem őt teljesen.

S most a víz csendes, csillogó felületére mutatva így kezdtem.

— Láttad-e a tengert, midőn vihar-korbácsolta hullámai dübörögve dobáltak egy kis csónakot?

VEGYESEK.

Pályázat. *Ismét új pályázatot írunk ki s ezt azon reményben tesszük, hogy olvasóinknak a szünetidőben több kedvök s idejük is lesz dolgozni. A versenyt is szabaddá tesszük s ezuttal nyílt pályázatot hirdetünk a következő tételekre:*

1. Bármely tárgy értekezés. Jutalma 10 korona.
2. Jókai valamely regényének méltatása. Jutalma 10 korona.
3. Elbeszélés az iskolai életből. Jutalma 8 korona.
4. Fordítás bármely nyelvből. Jutalma 5 korona.
5. Költemény. Jutalma 5 korona.
6. Toll- vagy ecsetrajz. Jutalma 5 korona.
7. Ügyesen összeállított fejtörő kérdések. Jutalma 2 korona.
8. Valamely költemény poetikai fejtegetése. Jutalma 5 korona.

A dolgozatok beküldési határideje 1896. augusztus 31. A dolgozatokat névaláírással is be lehet küldeni, vagy jelíges levéllel.

A jutalmakat csak arra valóban érdemes dolgozat írójának adjuk ki, fenntartván a jogot, hogy a meg nem jutalmazott dolgozatot is, ha arra érdemes, közölhessük.

A beküldött kéziratokat vissza nem adjuk, de a reájuk vonatkozó bírálatot a szerzőknek a megbírálás után két héten belül megmutatjuk.

Kiállítási jegyeket lapunk előfizetői a szerkesztőségben 20 kr-ért kaphatnak, valamint a Plasticoon megtekintésére jogosító utalványokat is. Ez utóbbiakat ingyen.

A budapesti állami ipariskolában (II. ker., Népszínház-utca 8. szám) a jövő iskolai évre való beiratások szeptember hó 20-iknapjától 24-éig tartanak. Az intézetbe rendes tanulóul felvétetnek azok a 15-ik évet betöltött ifjak: a) kik a polgári iskola, gymnasium vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatu bizonyítványt nyertek azon tantárgyakból, a melyek az ipariskola első évfolyamának fő tantárgyait képezik, ezek a magyar nyelvtan, számtan és algebra, mértan és mértani rajz. b) Iparossegédek és mindazok, kik az előbbi pontban kívánt ismeretekben a felvételi vizsgálatnál kellő készütséget tanusítanak. c) Rendkívüli tanulóul felvétetnek egyes szakosztályokba azok, kik az iparos tanuló számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték és legalább jó osztályzatu bizonyítványuk van, továbbá, kik a megkívántató ismer-

Barátom kíváncsian nézett szemem közé.

— A csónakban két ifju halász ült. Minden erejüket összeszedve igyekeztek magukat a veszélyből kiszabadítani, de nem bírták; erejük már lankadni kezdett. Kiabálásukat elnyelte a bömbölő orkán, s kicsi bárkájuk már-már elmerülni látszott a hullámhegyek örvényében.

Barátom érdeklődve nézett ismét reám; szeméből olvastam, mintha azt mondaná: «csak folytatd! folytatd! mi lett a két hajósból? . . .

— A csónak ismét előtűnt a partok mentén, a két hajós már szabadulást remélt, midőn a szélvész ismét elragadta a csónakot. Az egyik hajós kétségbeesésében haját tépi, míg a másik nyugodtan várta, mit a Gondviselés eléje tűzött. E pillanatban egy dördület rázta meg a nagy mindenséget, s egy cikázó villám hasította meg a levegőt . . . A kétségbeesett ifju felállt a csónak szélére, s a helyett, hogy bevárta volna a következményt, egy lökéssel belevetette magát a hullámok közé . . .

— S mi lett a másik ifjuval? — kérdé sürkésze barátom.

— A másik? Nyugodtan megtéve mindent, mit csak meglehet — várta, a minék következnie kell. A vihar most csendesülni kezdett, a csónak egy szirthez dobatott, ott összezúródott . . .

— S az ifju? . . . kérdé mohón társam.

— Megmenekült! S midőn a vihar lecsendesült, kíváncszorgott a partra, letérdelt, ajka hő imát rebegett a Mindenhatóhoz, ki néki életét visszaadta. S megnyílt a felhőég, a nap aranyos sugarait rávetette a térdelő ifjura, és megragyogtatta szeme előtt a tenger nyugvó vizét. Keresztet vetett magára, szeméből egy meleg könyesepp gurult végig elázott arczán. . .

S ez a könyesepp barátjáért hullott, kinek sirja előtt térdelt . . .

Jó darabig szótlánul haladtunk a tengerparton, midőn barátom felsőhajtott.

— Lám, ha az a másik kétségbe nem esett volna . . .

. . . Láttam, hogy barátom nagyon is megértett engem, mert szemében egy könyeseppet láttam csillogni, s felém fordulva hálásan rázta meg kezemet, s eltávozott mellőlem.

Ha valaki azt mondja halálos ágyán;

«Soha sem volt bajom az életben, lám, most mily nyugodtan halok meg;» az ilyen élt. De a ki azt mondhatja: «Mennyi bajom volt nekem ez életben, és mégis . . . mégis . . . Oh, hogy miért kell nekem most meghalnom!»: az ilyen már dicsően élt.

Mosdósy Andor.

retekkel kellően igazolják. A beíratáshoz a tanulók szülei, gyámjai vagy rokoniak kíséretében tartoznak megjelenni. A felvételre először jelentkező tanulók tartoznak előmutatni az elvégzett középiskolai, vagy más iskolai osztályokról szóló összes bizonyítványukat s az intézeti orvos bizonyítványával igazolni azt, hogy ép, erős és egészséges testalkotásúak. Általában megkívánatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett, de legalább is azon két havi nyári szünet alatt, amely után az intézetbe akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen. Az intézetnek öt szakosztálya van, u. m. az építészeti, gépészeti, vegyészeti, fém-vasipari s a faipari szakosztály. A beíratási díj 2 frt, a tandíj felvévenként 10 frt. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság. Az állami ipariskola igazgatósága.

Nevelő vagy correpetitor ajánkozik tanulóknak mellé a szünetidőre lehetőleg Budapesten s esetleg vidékre is. Helyét azonnal elfoglalhatja. Az illető megbízható, komoly, képzett fiatal ember, kit személyesen régóta ismerünk s ezért melegen ajánlhatunk. Megkeresések szerkesztőségünkbe intézendők.

FEJTÖRŐ.

— Rovatvezető: Császár József. —

1. Számítási kérdés.

A és B egyén egyidejűleg kezd takarékoskodni, A-nak 7300 frt tőkéje van és a kamatot folyvást a tőkéhez csatolja; míg B-nek semmi tőkéje nincsen, de fizetéséből megtakarít évenként 900 frtot és ezt a kamatok kamataival is gyarapítja. Hány év múlva lesz mindkettőnek 4 perccenttel egyenlő összege?

2. Földrajzi kérdés.

Mi a neve az Alpések legmagasabb hegyének? Ez a pennini Alpések keleti óriása 9 fősucsesal. Melyik köztük a legmagasabb? Ez alatt van Zermatt falu, a hol a hatalmas Gorner, Furgge, Zmutt, Trift és a Findelen gletserek találkoznak. Mikor mászták meg először?

3. Történelmi kérdés.

Ki volt Mexikó köztársaságnak indián származású elnöke? A francziák elűzték, de az északi tartományokból folyton küzdött a francziák és Miksa császár ellen, kit 1867. jul. 15-én elfogatott és agyonlővetett.

4. Természetrizai kérdés.

Melyik madár az, a melynek fején szarunemű sisak, szárnyában pedig az evező tollak helyett 5 tüskeszerű,

lobogóttan tollszár van? Tollazata szörhöz hasonló, fekete, arca és nyaka élénk piros és kék színű. Hol található?

5. Vegytani kérdés.

Melyik tömeges kőzet az, a mely szarufénybe és földpát szemcsés-jegezes keveréke; gyakran tartalmaz olivogklast, csillámot és néha zirkont?

6. Képrejtvény.

A 28-ik számban közölt talányok megfejtése. **Számítási kérdés:** $n = 20, u = 50$. — **Földrajzi kérdés:** Chile. A Csendes-tenger és az Andok hegység között terül el. Lakói nagyobb részt bevándorolt spanyolok; fővárosa: Santiago de Chile, egy gyönyörűen megművelt völgyben fekszik. — **Történelmi kérdés:** Saint-Juste Antal, 1794 jul. 28-án fejezték le. — **Természetrizai kérdés:** Kökény (prunus spinosa), Késő őszi érik. — **Mértani kérdés:** $x = 36, y = 64$. — **Betűrejtvény:** Névtelen hősök.

Helyesen fejtették meg: Kovács Dezzó, Grossmann Oszkár, Kulcsár Kálmán, Kovács János, Brüll Imre, Trammer Samu, Kukuberger Henrik, Szentes Ervin, Rózsa Antal, Mikó Imre, Berger Soma, Rendeki Béla, Kuziner Pál, Nerencsics Ede, Lintner Jenő, Keserű Balázs, Darabos Béla, Najári Miklós, Szombati Gábor, Hauschild Lajos, Rézner József. Hányasi Márton, Kempelen Béla, Marikovszky László, Hodács Ágost, Várkonyi Bódog. A jutalmat Mikó Imre nyerte el.

Szerkesztői telefon.

A lakásváltóztatásokat és minden a lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat, előfizetési pénzeket tessék a kiadóhivatalba s ne a szerkesztőségbe küldeni. — **Sch. B.** Bpest. A szerkesztő ur távol lévén, vele legfeljebb csak októberben beszélhet, akkor szívesen fogja látni. **Schober B.** Bajmok. A levél készül, az mindent megmagyaráz. **Leopold L.** Oszák, u. p. Ócsény. A cikkek a mai számban jön. Reméljük, hogy a vakációban néhány szép dologgal örvendeztet meg bennünket. **J. K.** Szatmár. A vers nem elég gördülékeny, inkább naplótörredék, mint költemény. **Marikovszky L.** Terebes. Üdvözlét. A kívánt számokat elküldtük. **ifj. Réthy K.** A 6-ik számért tessék a kiadóhivatalhoz fordulni, nekünk nincs meg a Tört. Album sem. *Több levélre jövő számunkban.*

«Kosmos» müintézet nyomása. Budapest, VI., Aradi-utca 8.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt
A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA AJÁNLVA.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:

Dr. RUPP KORNÉL
főgymnasiunai tanár.

Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó részv.-társ.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IX., Soroksári-utca 31.
KIADÓHIVATAL:
Budapest, VI., Teréz-körút 23. sz.
KÉZIRATOKAT
nem adunk vissza.

Erőgyűjtés.

A tanuló kiképzéséhez lényeges eszközül járul az önképzőkör, az a testület, a mely éber figyelemmel örködik a szellemi munka felett, nem túrvén az ifjak elkorcsosulását és a műveltségben való hátramaradását.

Ha végignézzünk hazánk intézeteinek szellemi működésén, elsőnek ötlük szemünkbe ez, mely határozott irányt szab és bizonyos cél felé tereli az ifjak munkásságát. S ha látjuk az önképzőkörök nagy számát, örömmel tölt el bennünket, hogy a magyar ifjúságban növekvőben van a szellemi munkakedv s nem halt ki szívükből az idealizmus. Mert az önképzőkör tagadhatatlanul ideális, úgy célját, mint eszközeit tekintve. S ez az idealitás csak fokozza a kedvet és növeli az ifjai életerőt. Ez kölcsönöz bizonyos sajátzerű és jellegzetes vonást mindazon intézményeak, melynek felvirágzásához az ifjak járulnak, melyre erejüket gyűjtik s melynek oltárán a tudománynak aldoznak.

Az önképzőkörök nagy száma örvendetes tanubizonyosága ennek, mely nem üres frázis, de a megtestesült valóság.

Az a verseny, melyre a szellemi munkásság hív fel bennünket, nem érdekversengés, de versenye a tiszta és nemes buzgalommal eltöltött kebelnek, mely a valódi célát látja és ennek szolgálatába szegődik. Eszünkbe jutattja ez a régi görögök olympusi versenyét, hol nem

érdekhajszából, de tetterővel, elszántsággal küzdtek a szellem fegyvereivel.

A társadalmi élet kitünőségei közül hánynak adta meg a tette serkentő impulzust az ifjúság keblében létező ezen testület, hány tünt ki már itten, szellemi fölényt gyakorolva társai felett!?

S mily büszkességgel s örömmel néz akkor vissza az ember ifju küzdelmeinek szerény gyümölcsére s mennyire meghatottan gondolt vissza a már letűnt, de még mindig oly boldog tudattal eltöltött időkre!

Hazám ifjai, tanuljatok ezektől! Ne gondoljatok, hogy hazánk jövőndő oszlopai lehetünk, anélkül, hogy előbb megtanulnók, mi a küzdelem, mi a nemes versengés? Pihenjete most, gyűjtesetek erőt a jövőre, de ne feledjétek el, mennyire hasznos és nélkülözhetetlen az önképzés volta. Pihenjete, de gondoljatok vissza, mily szép a munka, melyet most egyidőre félbehagyatatok s mily fontos kötelesség vár reátok a jövőben. Legyen nyugalmatok édes! ne vegyüljenek az öröm poharába ürömcseppek, melyek megkeseritenék a nyugalmat, de meg ne feledkeztek jövőndő hivatástokról, mely munkára hív, tette buzdit s mely már most is oly epedve vár benneteket.

Készüljete előre a szellemi harcra, mely legyen még szebb, még dicsőbb s még magasabb az előzőnél, mely a hazára üdvös, nektek pedig kedves legyen!

M. J.